

LAUSUNTO

22.4.2026

VN/27997/2023
VN/27997/2023-SAAP-250

Ympäristövaliokunnan kuuleminen 23.4.2026

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto valtioneuvoston ruokapoliittisesta selonteosta kansallisesta ruokastrategiasta (VNS 1/2026 vp)

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtioneuvoston ruokapoliittinen selonteko perustuu joulukuussa 2025 valmistuneeseen kansalliseen ruokastrategiaan, joka on laadittu poikkihallinnollisesti laajassa yhteistyössä ruokajärjestelmän toimijoiden kanssa. Selonteon tarkoituksena on tarjota eduskunnalle ja valtioneuvostolle kokonaiskuva ruokajärjestelmän nykytilasta sekä linjata strategiset tavoitteet järjestelmän kehittämiseksi.

Selonteon keskeisenä tavoitteena on vahvistaa Suomen ruokajärjestelmän taloudellista, ekologista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä. Ruokastrategian visiona on ”Onnellisen ruuan maa – Suomesta maailman johtava kestävien ruokajärjestelmien kehittäjä ja uudistaja”. Tämä edellyttää, että ruokajärjestelmä on kannattava ja reilu, huoltovarma sekä luonnon kantokyvyn rajoissa toimiva. Samalla ruokakulttuurin tulee olla rikasta ja ruuan edistää väestön hyvinvointia.

Ruokajärjestelmän kehitettäväksi valmiuksiksi on tunnistettu innovaatioiden ja teknologioiden kehittäminen ja hyödyntäminen, osaamiseen, oppimiseen ja muutoshalukkuuteen panostaminen, investointikyvyn vahvistaminen, yhteistyön ja ekosysteemien kehittäminen sekä hallinnon roolin kehittäminen aktiiviseksi mahdollistajaksi.

Strategian vision toteutuminen perustuu Suomen olosuhteisiin soveltuviin, eri mittakaavan ruuan tuotannon malleihin. Kiertotalouteen nojaava, kestävyttä ja huoltovarmuutta vahvistava tuotanto lisää ruoka-alan arvonalisää ja mahdollistaa sekä elintarvikemyynnin kasvun että kotimaisen, turvallisen ja kohtuuhintaisen ruuan saatavuuden. Paikallisiin arvoketjuihin perustuva tuotanto tukee maaseudun elinvoimaa ja monipuolista tulonmuodostusta.

Ruokapoliittinen selonteko tukee hallituksen ja eduskunnan strategista keskustelua sekä luo yhteisen tilannekuvan ruokajärjestelmän kehittämistarpeista. Selonteossa tunnistetut teemat muodostavat perustan kansalliselle toimeenpanosuunnitelmalle ja ohjaavat politiikkatoimia tilanteessa, jossa ruokajärjestelmä kohtaa samanaikaisesti ympäristöön, talouteen ja turvallisuuteen liittyviä haasteita. Selonteko luo myös pohjaa vuoden 2027 jälkeiselle maatalouspolitiikalle asetettaville tavoitteille.

Strategiset päämäärät

Kannattava ja reilu ruokajärjestelmä

Päämääränä on kasvattaa lisäarvoa koko ruokaketjussa, edistää ruokavientiä ja vahvistaa ruokalan houkuttelevuutta. Keskeisiä keinoja ovat yritysten investointikyvyn ja kannattavuuden vahvistaminen, ennakoitava sääntely-ympäristö, tehokas EU-vaikuttaminen sekä uusien yhteistyö- ja liike-toimintamallien kehittäminen. Lisäksi esiin nousevat datatalouden pelisäännöt, uudet arvoketjut, luonnontuoteala ja kalatalous.

Huoltovarma, iskunkestävä ja ilmastonmuutokseen sopeutuva ruokajärjestelmä

Selonteko korostaa taloudellisesti kannattavan, monimuotoisen ja alueellisesti hajautetun ruuan-tuotannon ja -jalostuksen merkitystä. Huoltovarmuutta vahvistavat tuotantopanosten omavaraisuus, hajautettu ja uusiutuva energiantuotanto sekä valkuaisomavaraisuuden parantaminen.

Luonnon kantokyvyn vahvistaminen

Tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Tämä edellyttää päästövähennysten mittaamisen, raportoinnin ja todentamisen kehittämistä, vaikuttavia kannustimia toimijoille, energiatehokkuuden parantamista sekä monimuotoisuutta lisäävien tuotantomenetelmien laajempaa käyttöönottoa.

Rikas ja elinvoimainen ruokakulttuuri

Ruokakulttuurin vahvistaminen tukee terveyttä ja hyvinvointia. Keskeisiä toimia ovat ruokakasvatus, kuluttajien tiedonsaannin ja ravitsemustiedon parantaminen, vastuullisuuskriteerien laajempi hyödyntäminen julkisissa ruokapalveluissa sekä alueellisten ruokakulttuurien ja ruokamatkailun kehittäminen.

Toimeenpano ja seuranta

Kansallisen ruokastrategian toimeenpanoa varten valmistellaan ensimmäinen toimeenpanosuunnitelma, jossa määritellään strategian kiireellisimmät toimenpiteet sekä muutospolut vuoteen 2040 ja toimet kaudelle 2026–2030.

Strategian toimeenpanon ja seurannan keskeiseksi rakenteeksi perustetaan ruokaneuvosto, jonka tehtävänä on varmistaa strategisten tavoitteiden toteutuminen ja seurata toimeenpanosuunnitelman etenemistä. Ruokaneuvoston työtä tukevat teemaryhmät, joissa ruokajärjestelmän toimijat osallistuvat käytännön toteutukseen ja toimenpiteiden valmisteluun.